

LABORE ET ZELO

ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Обсяг: 3 кредити ЄКТС

Семестр: II, Курс: 2

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я	Самойленко Олена Володимирівна
Контакти	E-mail: sov-15@ukr.net , olenasam1506@gmail.com , тел.: (096)3173836
Робоче місце	Кафедра педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту ауд. 233 навчально корпусу № 2
Години консультацій	Середа: 13:30 – 14:30

Опис курсу

Навчальна дисципліна покликана забезпечити ефективне формування у здобувачів освіти свідомих мотивацій, умінь та навичок, корисних життєво необхідних компетенцій медичної допомоги, а також формування світогляду щодо формування вмінь та навичок надання першої (долікарської) медичної допомоги. Формує знання бакалавра і майбутнього учителя початкової школи, асистента вчителя з інклюзивної освіти для можливості оволодіння освітніми технологіями основ медичних знань, необхідними для реалізації змісту освіти, що враховують інтереси та здібності учнів, творчу індивідуальність вчителя.

Дисципліни, які будуть вивчатися після: «Основи природознавства з методикою навчання природничої освітньої галузі в початковій школі», «Теорія і методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі», «Теорія і методика навчання фізкультурної освітньої галузі в початковій школі», «Діяльнісний підхід у початковій школі», «Методика навчання освітньої галузі «ЯДС» в початковій школі», «Демократичні основи організації освітнього процесу в початковій школі».

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Початкова освіта» сприяє досягненню здобувачами таких **програмних результатів навчання**:

ПР-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

Мета курсу – формування професійної компетентності майбутніх вчителів початкової школи щодо теоретичних основ і сучасних принципів охорони здоров'я; освоєння прийомів надання першої домедичної (долікарської) допомоги потерпілим від нещасних випадків і хворим із гострими захворюваннями; формування здорового способу життя та навичок виконання медичних процедур при допомозі потерпілим, а також ознайомлення з основними соціально-медичними проблемами здоров'я населення.

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Початкова освіта» сприяє набуттю здобувачами **компетентностей**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

Форми і методи навчання

Навчальна дисципліна буде викладена у формі лекційних (14/4* год.) та практичних занять (16/6* год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (60/80* год.).

Методи навчання: загально-педагогічні й інтерактивні. Під час лекційних занять використовуються словесні методи (лекція, розповідь, пояснення, лекція з елементами бесіди, опора на життєвий досвід тощо) та словесно-наочні (демонстрування, презентації, ілюстрування навчального матеріалу тощо).

Під час практичних занять застосовуються словесні, наочні, практичні методи, а також методи за особливостями навчально-пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий, репродуктивний, дослідницькі методи, метод проблемного навчання, самостійна робота), а також різноманітні інтерактивні методи (відпрацювання навичок, робота у групах або парах, інтерактивні презентації, дискусії). Технології викладання – ігрові технології навчання, інформаційні технології навчання, проблемне навчання, особистісно-орієнтоване навчання, групової навчальної діяльності студентів, що включає самостійну підготовку до аудиторних занять і підготовку до тематичного контролю. Перевірка теоретичного навчального матеріалу проводиться методами індивідуального та фронтального опитування; письмового тестування; виконання практичних завдань: план-конспект уроку (виховного заходу), презентація, виконання творчих завдань; залік. Матеріали, які потрібні для викладання курсу: посібники, комп'ютер, презентації, дидактичні матеріали, обладнання аудиторії № 121.

* – денна/заочна форми навчання

Організація навчання

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Охорона здоров'я підростаючого покоління – невід'ємна складова в системі освітнього процесу в ЗЗСО	2	-

2	Механізм захисту від інфекцій і профілактика інфекційних захворювань в ЗЗСО	2	-
3	Перша долікарська допомога при захворюваннях нервової системи і внутрішніх органів. Алгоритм дій вчителя	2	-
4	Основні захворювання органів дихальної системи, невідкладні стани при них та перша долікарська допомога. Алгоритм дій вчителя	2	1
5	Особливості захворювань серцево-судинної системи дітей 6-10 років, невідкладні стани при них, перша долікарська допомога. Алгоритм дій вчителя	2	1
6	Основні захворювання органів черевної порожнини, невідкладні стани та перша долікарська допомога. Алгоритм дій вчителя	2	1
7	Перша долікарська допомога при зупинці серця та дихання в учнів молодшого шкільного віку. Види кровотеч та способи їх зупинки. Алгоритм дій вчителя	2	1
Всього		14	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Загальний догляд за ураженими та хворими. Профілактична робота вчителя початкових класів з батьками	2	-
2	Види пошкоджень опорно-рухового апарату та їх характеристика. Особливості шкільного травматизму. Транспортна іммобілізація при пошкодженнях та переломах кісток	2	1
3	Класифікація кровотеч. Способи зупинки кровотеч	2	1
4	Десмургія	2	1
5	Стани, які потребують невідкладної медичної допомоги. Особливості надання першої домедичної допомоги молодшим школярам при невідкладних станах	2	1
6	Реанімаційні заходи	2	1
7	Профілактика інфекційних хвороб. Особливості карантинних заходів у шкільному середовищі	2	-
8	Застосування лікарських засобів. Особливості використання медичних препаратів у початковій школі	2	1
Всього		16	6

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Нормативно-правова база здоров'я населення України	2	2
2	Санітарно-епідеміологічне благополуччя населення	2	2

3	Здоров'я та спадковість	4	5
4	Профілактика інфекцій дихальних шляхів в ЗЗСО	4	5
5	Дитячі інфекції та їх профілактика	4	5
6	Особливості догляду за здоровими та хворими дітьми	4	7
7	Перша допомога при отруєннях в умовах закладу освіти	4	7
8	Ураження електричним струмом. Дії вчителя	4	5
9	Травми та ураження очей	4	5
10	Укуси комах та змії. Невідкладна допомога	4	7
11	СНІД та його профілактика	4	5
12	Захворювання, що передаються статевим шляхом	4	5
13	Шкідливі звички та їх профілактика в молодшому шкільному віці	4	7
14	Вплив екологічних та соціальних факторів на здоров'я дітей	4	5
15	Харчування та здоров'я	4	5
16	Роль вчителя початкових класів у збереженні здоров'я дітей	4	7
	Всього	60	80

Оцінка

Критерії поточного оцінювання:

Відмінно. Студент у повному обсязі, досить глибоко, самостійно та аргументовано викладає теоретичні питання дисципліни, вільно володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних понять та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує проблемні питання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

Добре. Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, має достатній рівень усвідомлення матеріалу дисципліни і самостійність суджень. в основному розкриває зміст теоретичних понять та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує проблемні завдання стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань йому не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

Задовільно. Студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, пояснює основні поняття та правила. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

Незадовільно. Студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. Також не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.

Підсумкова оцінка з дисципліни буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
5	Презентація навчального матеріалу. Критеріями оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.
5	Доповідь. Критеріями оцінювання доповіді є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені у проблематиці обраної теми, самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
10	Самостійна робота (завдання практичного характеру з кожного розділу): розв'язання ситуаційних задач, порівняльний аналіз, тестування стану свого організму, складання узагальнюючих схем за результатами вивчення певних питань тощо. Кожне містить 5 питань. Оцінювання здійснюється за такими критеріями: кожне виконане навчальне завдання оцінюється в 0-1 балів. 1 бал – навчальне завдання виконане вчасно, правильно і повністю з опорою на теоретичні знання. 0,1-0,9 балів – навчальне завдання студент виконав з використанням теоретичних знань, але допущені неточності, окремі помилки. 0 балів – завдання не виконане.
40	Методична папка*: 1.Опрацювання нормативних документів (Нормативно-директивні документи МОЗ України, Концепція нової системи охорони здоров'я, Концепція НУШ, Державний стандарт початкової освіти, Типові освітні програми і т. п.) – 5 б. 2.Виготовлення лепбуку (макет, плакат, тематичний бюлетень) – 5 б. 3.План-конспект тренінгу для учнів з питань охорони здоров'я – 10 б. Оцінюється: змістове наповнення - 3 б. , відповідність методів - 7 б. 4. Практичний семінар для батьків з актуальних питань охорони здоров'я молодших школярів (з використанням онлайн-сервісів) – 10 б. Оцінюється: зміст - 5 б. , відповідність методів – 5 б. 5. Практичний семінар для колег з основ медичних знань (з використанням онлайн-сервісів) – 10 б. Оцінюється по кожному практичному питанню: зміст – 5 б. , відповідність методів – 5 б. * - тему завдань обирають студенти. Оцінюється: наявність завдання, його відповідність проблемі.
20	Індивідуальне дослідницьке завдання (захищене в аудиторії або надіслане через Інтернет). Оцінюється: знання й розуміння теоретичного матеріалу – 5 б (відповідність темі, володіння науковою термінологією, доступність), візуальне представлення – 5 б. (відповідність вимогам, щодо оформлення; яскравість, зрозумілість), захист роботи (чіткість, логіка викладу, представлення; володіння навичками ораторського мистецтва; наявність самостійних висновків) – 10 б.
20	Підсумкове тестування або підсумкова контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два питання, теоретичного і практичного характеру, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння знаннями. Зразок варіанту: 1. Визначення

	поняття «колапс», основні причини, ознаки, алгоритм долікарської допомоги. 2. Поетапне надання невідкладної допомоги при переломах (закритому і відкритому). Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 10 балів. Критерії оцінювання: відповіді повинні бути повними, логічними, доказовими, наявність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння складання алгоритму дій в небезпечних ситуаціях. Заліковий тест містить 20 тестових завдань із вибором 1 або кількох правильних відповідей за змістом матеріалу 1-2 розділів. Критерії оцінювання: 1 тестове завдання оцінюється в 0-1 бал.
	Залік

100

Разом

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте повідомити про це викладача та перейти до безпечного місця.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом курсу.

Проте, якщо Ви бажаєте навчатися дистанційно – можна узгодити графік навчання на основі навчальної платформи Zoom, або Google-meet.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дед-лайн. Відпрацювання запізнених завдань та пропусків занять здійснюється у календарні терміни, визначені ЗВО. Крайньою межею здачі індивідуальних навчально-дослідних завдань, проектів та тез є 7 днів до заліку. Після цієї дати завдання не приймаються.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи студентів можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

Академічна доброчесність та плагіат.

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, тезах, при виконанні проектів тощо). При виконанні проектних (спільних) завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час проміжного контролю помічено списування, студент/ка втрачає право отримати бали за тему.

Корисні посилання:

<https://zakonodavstvo.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою. Навчання відбуватиметься на платформі Zoom, Google-meet з використанням інших продуктів Google, тому здобувачам вищої освіти потрібно мати обліковий запис Google. Для виконання завдань навчальної дисципліни студентів потрібно мати смартфон, зареєструватися у Telegram, Zoom.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/pravula_rozporiadky.pdf) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/etychkodex.pdf).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у формальній та неформальній освіті.

Деякі теми можуть бути зараховані за результатами проходження дистанційних курсів і представлення сертифікату викладачу.

Сертифікат про участь у семінарі/вебінарі на навчальних платформах за типом Prometheus тощо з відповідною кількістю навчальних годин до теми зазначеної навчальної дисципліни дорівнює максимальному балу. Сертифікат про проходження навчального курсу на навчальних платформах за типом Prometheus тощо з відповідною кількістю навчальних годин до окремої теми або розділу зазначеної навчальної дисципліни дорівнює максимальному балу за тему або розділ.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійний проектор, інтернет-ресурси, лекційна аудиторія, кабінет НУШ (ауд. 121), таблиці, доступ до WI-FI.

Література:

Основна:

1. Білоусова Н., Самойленко О. Сформованість ставлення молодших школярів до здорового способу життя як елементу фізичного виховання. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика». 2021. № 42. Том 1. С. 242-247.
2. Білоусова Н.В., Самойленко О.В., Бобро А.А., Заплішний І.І. Система роботи з учнями молодшого шкільного віку щодо формування навичок здорового способу життя під час вивчення фізкультурної, соціальної та здоров'язберігаючої освітніх галузей в початковій школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. № 2021. Випуск 78. С. 103-106.
3. Вайда Т. С. Долікарська допомога: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 874 с.
4. Кручаниця М.І., Кручаниця В.В., Мелега К.П., Дуло О.А., Розумикова Н.В. Основи здорового способу життя: Підручник. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. 264 с.
5. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : підруч. для мед. вищ. навч. закл. IV рівн. акредит. затв. МОНУ / за ред. І.С. Зозулі. Київ : ВСВ «Медицина», 2017. 960 с.
6. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я: навчальний посібник. Київ, Арістей, 2008. 380 с.
7. Основи медичних знань : навч. посіб. / Віра Будзин, Оксана Гузій. Львів : ЛДУФК, 2018. 148 с.
8. Основи медичних знань та долікарської допомоги: підручник для студентів вищих навчальних закладів / Я.І. Федонюк та ін.; за ред. Я.І. Федонюка, В.С. Грушка. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2012. 728 с.
9. Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі: навч. посіб. /В.С. Тарасюк, М.В. Матвійчук, .В. Паламар та ін.; за ред В.С. Тарасюка. 3-є вид.,переробл. та допов. К.: ВСВ «Медицина», 2019. 504 с.
10. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін. ; за ред. О.Г. Яворського. 5-е вид. К. : ВСВ «Медицина», 2018. 552 с.
11. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / О.М. Ковальова, Н.А.

Сафаргаліна-Корнілова. К. : ВСВ «Медицина», 2018. 720 с.

12. Пропедевтика внутрішніх хвороб: навчальний посібник: практикум. в 3-х ч. / Е.Й. Архій [та ін.]. Ужгород. : В-во Говерла, 2017. 554 с.

13. Самойленко О.В. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Основи медичних знань та охорони здоров'я учнів молодшого шкільного віку». Ніжин : Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя. 2021. 57 с.

14. Халмурадов Б.Д., Волянський П.Б. Медицина надзвичайних ситуацій : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 206 с.

15. Lynn R Marotz Health, Safety, and Nutrition for the Young Child, 9th Edition - Standalone Book – 554 pages <https://www.amazon.com/Health-Safety-Nutrition-Young-Child/dp/1285427335> (дата звернення: 24.07.22)

16. Joanne Sorte, Oregon State University, Inge Daeschel, Oregon State University, Oregon State University, Carolina Amador, Community Health Centers of Benton and Linn Counties / Nutrition, Health and Safety for Young Children: Promoting Wellness, 3rd Edition. 2017. 544 pp. <https://www.pearson.com/us/higher-education/program/Sorte-Nutrition-Health-and-Safety-for-Young-Children-Promoting-Wellness> (дата звернення: 24.07.22)

17. Samoilenko O., Bilousova N., Yarosh O. Formation of healthcare competence of primary school students in studying the integrated course «I am exploring the world»/ Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Т. М. Турчин. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2022, № 4. С. 62-40.

Додаткова

1. Гігієна у фізичній реабілітації: підручник /К.О. Пашко, Д.В. Попович, О.В. Лотоцька та ін. Тернопіль : ТДМУ, 2019. 360 с

2. Довженко Л.В. Гігієна з основами екології: Навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних, фармацевтичних навчальних закладів спеціальності 226 «Фармація» / Л.В. Довженко, І.К. Лінькова. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 49 с.

3. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження: колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю.Д. Бойчука. Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. 488 с.

4. Про затвердження перекладу міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків : наказ МОЗ України від 23.05.2018 № 981.

Інформаційні джерела

1. Валецька Р. О. Основи медичних знань. URL:<http://www.twirpx.com/file/1198103>

2. Журнал Національної академії медичних наук України. URL: <http://journal.amnu.gov.ua>

3. Концепція нової системи охорони здоров'я. URL: http://moz.gov.ua/docfiles/Pro_20140527_0_dod.pdf.

4. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <http://www.moz.gov.ua>

5. Нормативно-директивні документи МОЗ України. URL: <http://www.mozdocs.kiev.ua/> Основи медичних знань. URL:<http://healt.ucoz.ua/>

6. Перша медична (відео). URL: https://www.youtube.com/playlist?list=PLFF6m_EbbHZrLbcsFSjEZB8wKALeErmwH

7. Портал «Лікар для всіх». URL: <http://www.likar.info/>

8. Травматизм. Профілактика травматизму. URL: [http:// www.horting.org.ua/node/665](http://www.horting.org.ua/node/665)

9. Український медичний каталог. URL: <http://ukrmed.org.ua/>

10. Український медичний портал "Швидка допомога". URL: <http://www.dopomoha.kiev.ua/>

11. Червоний Хрест. URL: <http://www.redcross.org.ua>

12. Центр медичної статистики МОЗ України. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>

13. «UauaInfo» – Медичний портал. URL: <http://uaua.info>
14. World Health Organization (Всесвітня організація охорони здоров'я). URL: <http://www.who.int/>.